

KATEDRA HISTÓRIE

Prof. PaedDr. Martin Pekár, PhD., vedúci katedry
Moyzesova 9, 040 01 Košice
martin.pekar@upjs.sk

Vážený pán
doc. Mgr. Martin Schmidt, PhD.
dekan FF UMB a predseda VR FF UMB

Posudok oponenta v inauguračnom konaní doc. PhDr. Petra Mička, PhD.

Doc. PhDr. Peter Mičko, PhD. je etablovaným historikom a vysokoškolským učiteľom, ktorého štúdium i vedecko-pedagogické pôsobenie sa spája s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici. Na nej úspešne absolvoval magisterské a doktorandské štúdium, rigorózne konanie i habilitačné konanie. Na UMB pracuje kontinuálne už takmer dve desaťročia ako vysokoškolský učiteľ a má skúsenosť s akademickou funkciou na úrovni prodekana. Počas celého spomínaného obdobia sa veľmi aktívne venoval tvorivej činnosti.

V odbornej historickej komunite je P. Mičko známy ako expert na hospodárske dejiny Slovenska v 20. storočí, pričom sa užšie špecializuje na obdobie rokov 1939 – 1945, ktoré vníma v kontexte celoeurópskeho vývoja a záujmov nacistického Nemecka. V tejto súvislosti považujem za potrebné upozorniť na fakt, že ide o veľmi vzácnu špecializáciu, pretože hospodárske dejiny sa v slovenskom prostredí vo všeobecnosti netešia veľkému záujmu bádateľov a vypracovať sa na expertnú úroveň vyžadovalo od inauguranta spoluprácu s nepočítnym okruhom kolegov a množstvo samostatnej priekopníckej práce založenej na poctivom, časovo náročnom základnom výskume v domácich i zahraničných archívoch. Uvedenej charakteristike zodpovedajú základné práce predložené na inauguračné konanie v odbore slovenské dejiny.

Predmetom inauguračného konania P. Mička sú dve kolektívne monografie publikované v rokoch 2015 a 2019, ktoré na seba časovo i obsahovo nadväzujú. Obe bez pochyb spĺňajú kvalitatívne i formálne kritériá kladené na vedeckú monografiu, pričom je v nich dostatočne identifikovateľný adekvátny autorský podiel P. Mička na úrovni približne 7 AH v každej z prác. Pri niektorých častiach monografií figuruje ako spoluautor a medzi autormi je možné nájsť jeho vlastných doktorandov. Pri staršej zo spomínaných prác je uvádzaný tiež ako vedecký redaktor, pri druhej ako

zostavovateľ. Všetky tieto zdanlivo formálne detaily spomínam preto, lebo v pozitívnom zmysle dotvárajú vedecký, pedagogický i osobnostný profil P. Mička a robia z neho vhodného kandidáta na udelenie profesúry.

Prvá predložená práca sa nazýva *Lesk a tieň hospodárskeho rozvoja Slovenska v rokoch 1939 – 1941*. Vyšla síce v zahraničí, ale v slovenskom jazyku. Podľa môjho názoru, a tým nechcem spochybniť kvalitu alebo prínos práce, je určená a dôležitá primárne pre odbornú komunitu na Slovensku. Druhá predložená práca s názvom *Vzostup a pád hospodárskeho vývoja Slovenska 1942 – 1945* bola publikovaná Historickým ústavom SAV a vydavateľstvom VEDA. Obe práce prešli štandardným recenzným konaním a boli pozitívne prijaté v odbornej komunite, vyšli o nich recenzie v renomovaných časopisoch, preto nepovažujem za nutnú ich obsiahlejšiu charakteristiku, aby som potvrdil ich vedeckú úroveň. Platí, že obe práce a ich autorské kolektívy ako jeden celok bez pochyb posunuli hranice nášho vedeckého poznania, kladú dejiny Slovenska do širšieho kontextu vývoja politických, hospodárskych a sociálnych pomerov v rokoch druhej svetovej vojny a, čo považujem za mimoriadne dôležité, zásadne prispievajú k rúcaniu mýtu o hospodárskej prosperite Slovenska v čase vojny a existencie ľudáckeho režimu. Vďaka tomu obe práce i závery výskumu samotného inauguranta presahujú rámec historickej vedy a nadobúdajú aktuálny celospoločenský význam. Svedčia o tom mediálne výstupy a pozvania do odborných diskusných relácií.

Okrem samotných dvoch hlavných prác predložených na inauguračné konanie pozostáva personálna bibliografia P. Mička z úctyhodného počtu položiek, ktorý niekoľkonásobne prevyšuje minimálne stanovené kritériá. Obsahujú typologicky širokú škálu textov, od vedeckých štúdií publikovaných v časopisoch evidovaných v renomovaných databázach, cez štúdie v zborníkoch, kapitoly v monografiách, odborné práce až po recenzie. Z publikácií je v aktuálne platnej najvyššej kategórii A až 17; pripomínam, že minimálne kritérium požaduje 3 takéto publikácie. P. Mičko je aktívny aj ako zostavovateľ. Na svoje publikácie eviduje trojnásobne viac ohlasov, ako stanovuje minimálne kritérium. A to, vzhľadom na charakter nášho odboru, citácie budú pribúdať kontinuálne v dlhodobej perspektíve. Aktívne vystúpil na viac ako šesťdesiatich konferenciách, z toho bola polovica v zahraničí. Primerané skúsenosti má s projektovou činnosťou, vrátane šiestich domácich projektov v pozícii zodpovedného riešiteľa, a expertíznou činnosťou. Z uvedeného sumáru je zrejmé, že P. Mičko venuje náležitú pozornosť všetkým činnostiam, ktoré súvisia s vedeckou prácou a dosahuje v nich nadpriemerné výsledky.

Ako som už uviedol, primárnym predmetom záujmu inauguranta sú hospodárske dejiny Slovenska v kontexte nacistickej politiky, avšak jeho výskum nie je úplne jednostranný. Najmä na začiatku svojej akademickej kariéry sa intenzívne zaujímal o migračné procesy súvisiace s územím Slovenska na konci druhej svetovej vojny. V posledných rokoch sa zase venuje dejinám dolnozemskej Slovákov.

Ak by som mal niečo inaugurantovi v súvislosti s jeho tvorivou činnosťou vytknúť, tak je to, podľa môjho názoru, prílišná orientácia publikácií na slovenské prostredie a preferovanie zahraničných konferencií na úrovni strednej, čiastočne juhovýchodnej

Európy. Pri jeho erudícii a širokom prehľade je najvyšší čas posunúť sa smerom k anglofónnemu a germanofónnemu prostrediu. Na základe vlastných skúseností som presvedčený, že by so svojimi témami ľahko zapadol do súčasného komparatívneho výskumu. Keďže ide o bádateľa, ktorého vrchol tvorivých síl ešte len príde, profesúra nie je v jeho prípade vyvrcholením akademickej kariéry, ale nástrojom na jej ďalší rozvoj. U P. Mička sú na to všetky predpoklady. Inauguračné konanie považujem preto za správny krok a za investíciu UMB do svojej budúcnosti.

Čo sa týka pedagogickej činnosti P. Mička, aj v tomto prípade je možné konštatovať bezproblémové plnenie požadovaných kritérií platných na UMB. Výučba inauguranta je úzko prepojená s témami, ktorým sa aktívne venuje ako bádateľ, čo je dobrá vizitka nielen jeho, ale aj materského pracoviska. Oceňujem, že v zozname vyučovaných predmetov sú teoreticko-metodologické disciplíny ako úvod do štúdia alebo historický proseminár. Množstvo vedených bakalárskych a magisterských prác je pre mňa signálom, že P. Mičko vie svojich študentov nadchnúť pre dejiny Slovenska v 20. storočí a že je medzi študentmi obľúbený. Očakávaným spôsobom sa podieľa na rozvoji vzdelávania či už prostredníctvom tvorby učebných textov, zavádzaním nových predmetov alebo ako spolugarant študijného programu. Jeho pedagogický profil dotvára práca v rámci štátnicových komisií a rigoróznej komisie.

P. Mičko pôsobí tiež na 3. stupni štúdia. Piaty ukončení doktorandi za relatívne krátke obdobie od habilitácie je v podmienkach slovenských historických pracovísk nadštandardné číslo. Vyzdvihnúť chcem, ako už bolo spomenuté, že svojich doktorandov významne zapája do vlastnej projektovej a tvorivej práce. Okrem materského pracoviska je členom odborovej komisie doktorandského štúdia na UKF v Nitre. V prípade doktorandského štúdia sa podieľal na hodnotení študentov nielen v rámci týchto komisií, ale i ako oponent dizertačných prác na rôznych vysokoškolských pracoviskách a ústavoch SAV v Bratislave, Košiciach či Ružomberku.

Doc. PhDr. Petra Mička, PhD. poznám bezmála 20 rokov osobne. Patríme k jednej generácii historikov. Máme odborné prieniky, preto sme sa prirodzene stretávali na rôznych vedeckých i spoločenských podujatiach. Vnímam ho ako spoľahlivého, odborne zdatného, no súčasne skromného a pokorného kolegu, ktorý rešpektuje názor a prácu iných. Vnímam teda nielen jeho odborné, ale aj ľudské a osobnostné predpoklady a som presvedčený, že ho nadmieru kvalifikujú na to, aby bol menovaný za profesora. Na tejto pozícii dokáže podľa môjho názoru v budúcnosti rozvíjať svoj potenciál a bude prínosom pre rozvoj UMB i celej spoločnosti.

Po dôkladnom posúdení plnenia kritérií a na základe všetkých uvedených skutočností odporúčam, aby Vedecká rada Filozofickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici schválila návrh na vymenovanie doc. PhDr. Petra Mička, PhD. za profesora v odbore habilitačného a inauguračného konania slovenské dejiny.

V Košiciach, 22. 1. 2021.

Prof. ~~Paed~~Dr. Martin Pekár, PhD., oponent